

מעשה מאבדת בת מלך 02 – דף מקורות

(מעשה מאבדת בת מלך)

עמד השני למלכות מחמת שראה שהמלך מצטער מאוד, וביקש שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות, והלך לבקשה. והיה מבקשה מאוד זמן מרובה מאוד עד שמצאה. (עתה מספר איך ביקשה עד שמצאה), והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדבריות ובשדות וביערים והיה מבקשה זמן רב מאוד. והיה הולך במדבר וראה שביל אחד מן הצד והיה מיישב עצמו: באשר שאני הולך כל כך זמן רב במדבר ואיני יכול למוצאה, אלך בשביל הזה, אולי אבוא למקום ישוב. והיה הולך זמן רב. אחר כך ראה מבצר (שקורין "שלאס") וכמה חיילות היו עומדים שם סביבו. והמבצר היה נאה ומתוקן ומסודר מאד עם החיילות והיה מתיירא מפני החיילות פן לא יניחוהו לכנוס. והיה מיישב עצמו: אלך ואנסה. והשאיר הסוס והלך להמבצר והיו מניחים אותו ולא עכבוהו כלל, והיה הולך מחדר לחדר בלי עכוב ובא לפלטין אחד וראה שישב שם המלך בעטרה וכמה חיילות שם וכמה משוררים בכלים לפניו והיה שם נאה ויפה מאוד, והמלך ושום אחד מהם לא שאלוהו כלל. וראה שם מעדנים ומאכלים טובים ועמד ואכל והלך ושכב בזווית לראות מה נעשה שם

מגיד דבריו ליעקב - אות יב

פירוש אל תעש תפלתך קבע, ר"ל אל יתפלל אדם על עסקי צרכיו, רק יתפלל תמיד בשביל השכינה שתגאל מגלות: וז"ש אלא רחמים ותחנונים ר"ל שיתפלל תמיד לפני המקום, כלומר עבור השכינה הנקרא מקום כידוע. וכן הזהיר קורא אותן המתפללין בשביל עצמן ולא בשביל השכינה, נקרא כלבים עזי נפש הצועקים ואומרים הב הב:

וזהו פירוש הפסוק גם כן, אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, ר"ל בשביל השכינה אני מבקש ומתפלל לפניך לתקן הפגם מה שעשו בעונות. ואפילו אם עושין מצוה שלא לשם שמים, דהיינו שעושה עם איזה פנייה, נמצא שעושה בזה ר"ל פירוד ח"ו. מפני כי אורייתא וקב"ה כולא חד, נמצא אם עושה מצוה כתיקונה נעשה מצוה זו וקב"ה חד, הכל קדושה אחת מרוחניות אחד. אבל אם עושה שלא כתיקונה נמצא שנעשה קליפה סביב למצוה זו, שלא תוכל להתאחד עם הקדושה של הקב"ה, ונעשה פירוד בין הקדושה של המצוה זו ובין קדושה של הקב"ה. וזאת נקרא קליפה, שנעשית קליפה סביב מצוה זו, כדי שלא תוכל להתאחד עם קדושתו ית' וד"ל:

ר' נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן תנינא מו'

וימעיין זה מה שמספרים בשם הבעל שם טוב, זכר צדיק וקדוש לברכה, משל, שמלך אחד הניח אוצר גדול במקום אחד, וסבב באחיזת עינים כמה וכמה חומות סביב האוצר וכשכאו בני אדם לאלו החומות, נדמה להם שהם חומות ממשי, וקשה לשברם. וקצתם חזרו תכף, וקצתם שברו

חומה אחת ובאו אל השניה ולא יכלו לשברה, וקצתם שברו יותר ולא יכלו לשבר הנשארים, עד שבא הבן מלה, אמר:

אני יודע, שכל החומות הם רק באחיזת עינים, ובאמת אין שום חומה כלל, והלה לבטח עד שעבר על כלם. ומזה יבין המשכיל הנמשל מאליו על כל המניעות וההסתוות ופתויים, שהם בחינת חומות, שיש על אוצר של יראת שמים, שבאמת אינם כלום. והעקר לב חזק ואמיץ, ואין לו שום מניעה ובפרט המניעות בגשמיות, כגון מחמת ממון או שמונע אותו אשתו ובניו וחותנו או אביו ואמו וכו', וכיוצא, הם כלם בטלים ומבטלים למי שלבו חזק ואמיץ להשם יתברך. וגם אפלו גבורה של הגבורים, הוא רק מחזק ואמץ הלב, שיש לו לב חזק ביותר לרוץ בקשרי המלחמה, כמו בא בספרים (א)

שיחות הר"ן רלג'

שמעתי מאיש אחד מאנשיו, שפעם אחת דבר רבנו זכרוננו לברכה עמו מענין בגדים. ואמר לו שעל כל דבר צריכין להתפלל. הינו אם בגדו קרוע וצריך לבגד יתפלל להשם יתברך שיתן לו בגד ללבש, וכן בכל כיוצא בזה דבר גדול ודבר קטן. על הכל ירגיל עצמו להתפלל תמיד להשם יתברך על כל מה שיחסר לו אף על פי שהעקר להתפלל על העקר, דהינו על עבודת השם יתברך לזכות להתקרב אליו יתברך, אף על פי כן גם על זה צריכין להתפלל [...]

וכן שמעתי אנכי גם כן מפיו הקדוש על דבר קטן ופחות מאד שהיה קצת מוכרח לי. ואמר: תתפלל על זה להשם יתברך. ועמדתי משתומם. כי היה לי לדבר פלא בעיני להתפלל להשם יתברך על דבר פחות כזה. וגם כי לא היה מוכרח ביותר. ענה ואמר (בלשון תמה): אין זה כבודך שתתפלל להשם יתברך על דבר קטן כזה?! ואחר כך ספר מעשה קטנה מענין בטחון אפלו על דברים קטנים מאיש אחד ממז'בוז'. והכלל שעל כל הדברים שבעולם צריכין להתפלל להשם יתברך וכן מבאר באלף בית עין שם [...]

ואמר: שמי שאינו מתנהג כך. אף על פי שהשם יתברך נותן לו בגדים ופרנסה והצטרות חיותו, אבל כל חיותו הוא כמו בהמה שגם כן השם יתברך נותן לה לחמה וכו' כן הוא חיותו שנותן לו השם יתברך. כי מאחר שאינו ממשיך כל חיותו על ידי תפלה מהשם יתברך על כן כל חיותו הוא כמו חיות בהמה ממש. כי האדם צריך להמשיך כל חיותו והצטרותו מהשם יתברך על ידי תפלה ותחנונים דוקא.

ספר ליקוטי מוהר"ן - מהדורא קמא סימן קפח

ידע שצריך לנסע להצדיק לחזר על אבדתו, כי קדם שיצא האדם לאויר העולם, מלמדו ומראין לו כל מה שצריך לעשות ולעבד ולהשיג בזה העולם, וכיון שיצא לאויר העולם מיד נשכח מאתו, כמו שאמר רבותינו, זכרונם לברכה (נדה ל:), והשכחה היא בחינת אבדה, כמו שקראו רבותינו, זכרונם לברכה, את

השוכח אובד, כמאמרם, זכרונם לברכה (אבות פ"ק ה'): 'מהיר לשמח ומהיר לאבד' וכו'. וצריך לחזר ולבקש אבדתו, והאבדה שלו היא אצל הצדיק, כי הצדיק חוזר על אבדתו עד שמוצאה, ואחר שמוצאה, חוזר ומבקש אחר אבדות אחרים עד שמוצא גם אבדתם, עד שמוצא האבדות של כל העולם, על כן צריך לבוא להחכם לבקש ולהכיר אבדתו, ולשוב לקבלה אצלו, אך הצדיק אינו משיב לו האבדה עד שיִדְרֹשְנוּ אם אינו רמאי וְשִׁקְרָן, כמו שכתוב: "עד דרש אחיך והשבתו לו" "עד שתדרש את אחיך אם אינו רמאי" (בבא מציעא כז:):

ליקוטי מוהר"ן תנינא סח

ידע, שיש מלאך, ותחתיו כמה ממנים, וכלם אוהבים בידם שופרות והם עומדים וחופרים תמיד ומחפשים תמיד אחר אבדות, והם תוקעים תקיעה תרועה, ואחר כך חוזרים ותוקעים תקיעה, וכשהם מוצאים איזה אבדה, נעשה רעש ושמחה גדולה. כי יש כמה דברים אבודים, הינו מה שאובדים אבדות הרבה על ידי התאוות, בבחינת (תהלים קי"ב): "תאות רשעים תאבד". ואפילו מי שהוא צדיק הוא אובד גם כן לפעמים, בבחינת (קהלת ז'): "יש צדיק אבד בצדקו". ואפילו הצדיקים החופרים ומבקשים אחר אבדות, הם אובדים גם כן לפעמים, בבחינת (תהלים פ"ג): "יחפרו ויאבדו" שאפילו החופרים אחר אבדות חוזרים ואובדים לפעמים, וזה בחינת (קהלת ג'): "עת לאבד". וזה: תאות רשעים ת'אבד ראשי תבות:

'לפני שער החוק', מתוך 'המשפט', קפקא

לפני שער החוק עומד שומר פתח. אל שומר הפתח הזה בא איש מן הישוב ומבקש כי יותרלו ליכנס לתוך החוק. אבל השומר אומר כי עכשיו אין הוא יכול להרשות לו ליכנס. האיש שוקל בדעתו, ואחר הוא שואל אם יהיה רשאי איפוא ליכנס לאחר מכן. 'אפשר הדבר', אומר השומר, 'אך לא עתה'. כיון שהשער אל החוק פתוח הוא, כמו תמיד, והשומר פסע הצדה, התכופף האיש כדי לראות דרך השער את אשר בפנים. כראות זאת השומר צחק ואמר: 'אם כה חשקה נפשך, הלא תנסה ליכנס על אף איסורי. אך דע לך: יד חזקה לי. ואנכי רק אחרון שומרי הפתח הנני. אבל מאולם אחד אל משנהו עומדים שומרי פתח, כל אחד כוחו גדול יותר מחברו. את מראה פניו של השלישי אפילו אנכי איני יכול לשאת עוד'. מיני קשיים כאלה לא שיער האיש שבא מן הישוב, הן החוק צריך שיהא נמצא לכל דורשיו תמיד, אומר הוא אל לבו, אבל כהתבוננו עתה היטב אל שומר הפתח, הלבוש אדרת שער, אל אפו הגדול והמחודד, אל זקנו הארוך, הדליל, השחור, הטאטארי, נמלך בדעתו כי מוטב שימתין עד שתנתן לו הרשות ליכנס. השומר נותן לו הדום ומושיבו ליד הפתח, מן הצד. שם יושב הוא ימים ושנים. עושה הוא כמה וכמה נסיונות לקבל רשות כניסה ומוגיע את שומר הפתח בהפצרותיו. השומק חוקר אותו מעט מזמן לזמן, שואלו למולדתו וכמה שאלות אחרות, אך השאלות אינן אלא ידיעות, מן השפה ולחוץ, כדרך עתודי

ארץ, ולבסוף הוא חוזר ומשמיעו, כפעם בפעם, שעדיין אינו יכול לתת לו לבוא פניהמה. האיש, שהצטייד לנסיעתו בכל מיני חפצים, מבזבז את כולם, ואפילו את יקרי הערך שבהם, למען כפר את פני שומר הפתח ולשחדו. אמנם הלז מקבל כל דבר, אך בשעת מעשה הוא אומר: 'הריני מקבל את זה ממך רק לבעבור לא תחשוב: היה בידי לעשות דבר והחמצתיו'.

במשך השנים הרבות מתבונן האיש אל שומר הפתח ומתחקה עליו כמעט בלי הרף. שוכח הוא את שומרי הפתח האחרים ואך זה הראשון הוא בעיניו המעצור היחיד בפני כניסתו לתוך החוק. מקלל הוא את מקרה הפגע הזה, בשנים הראשונות בקול רם ואחר כך, כהזדקנו, שוב אינו אלא מרטן בפני עצמו. רוח ילדות נכנסת בו, וכיון שבמשך שנות חקרו את שומר הפתח הכיר לדעת גם את הפרעושים שבאדרתו, הריהו מבקש גם את הפרעושים שיסייעו בידו ויהפכו את לב השומר לטובה עליו. לבסוף התחיל מאור עיניו פוחת והול, ואין הוא יודע אם באמת חלל סביביו הוא המתכהה והולך, או אך תרמית עיניו היא. לעומת זאת מבחין הוא עכשיו בתוך האפלולית כמין זוהר, הבוקע ללא דעוך מתוך שער החוק. מעתה חייו קרבים לקצם. לפני מותו מתלכדים במוחו כל הנסיונות שהיו לו במשך כל הזמן שעבר עליו ומצטרפים לשאלה אחת, שעדיין לא הציג אותה לשומר הפתח. ברמיזה הוא קורא לו לגשת, כיון שאינו יכול לזקוף עוד את גופו הנוקשה, שומר הפתח מוכרח להתכופף אליו מטה מטה, משום שהבדל שיעורי הקומה נשתנה הרבה לרעתו של האיש. 'וכי מה אתה רוצה לדעת עוד עכשיו?' שואל שומר הפתח, 'לא תדע שבעה'. 'הן החוק הוא מחוז שאיפתם של כל האנשים', אמר האיש, 'וכיצד זה לא ביקש איש מלבדי, במשך כל השנים הרבות הללו, כי יורשה לו להכנס?' שומר הפתח רואה כי האיש עוד מעט ואיננו, וכדי שהדברים ייקלטו עוד בחוש שמיעתו הגווע הוא מרעים עליו בקולו: 'כאן לא יכול איש מלבדך לקבל את רשות הכניסה, כי השער הזה רק בשבילך נועד. עכשיו אני הולך וסוגר אותו'.